

Stemmingen moties China

Aan de orde zijn **de stemmingen over moties**, ingediend bij het **tweeminutendebat China**,

te weten:

- de motie-Boswijk c.s. over onderzoeken hoe de zichtbaarheid van Nederlandse en Europese ontwikkelingshulpinspanningen in ontvangende landen kan worden vergroot (35207, nr. 66);
- de motie-Kuzu over een inventarisatie maken van bedrijven die producten en diensten leveren aan China die direct of indirect verband houden met het uitvoeren van etnische zuiveringen op Oeigoeren (35207, nr. 67);
- de motie-Kuzu over in EU-verband pleiten voor een Risk Treatment door de European Union Agency for Cybersecurity (35207, nr. 68);
- de motie-Brekelmans over onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om op grond van nationale veiligheid beperkingen op te leggen aan de verlening van erkend referentstatus (35207, nr. 69);
- de motie-Brekelmans c.s. over een proactieve rol innemen bij de spoedige totstandkoming van een Europees screeningsmechanisme voor uitgaande investeringen (35207, nr. 70);
- de motie-Van der Staaij over in de EU het voortouw nemen voor een coherent maritiem beleid (35207, nr. 71);
- de motie-Sjoerdsma/Brekelmans over een duidelijk tijdspad met doelstellingen opstellen om onze risicovolle strategische afhankelijkheden te verminderen (35207, nr. 72);
- de motie-Eppink over onderzoeken hoe we de samenwerkingsverbanden met Taiwan kunnen intensiveren met het oog op cyberveiligheid (35207, nr. 73);
- de motie-Dassen c.s. over de Chinese afhankelijkheden van Nederland in kaart brengen (35207, nr. 74);
- de motie-Van der Lee/Piri over al dan niet vertrouwelijke proportionele reacties voorbereiden om acties vanuit China die de status quo ten aanzien van Taiwan ondermijnen te kunnen beantwoorden (35207, nr. 76).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Boswijk c.s. (35207, nr. 66).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van Fractie Den Haan, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kuzu (35207, nr. 67).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Mevrouw Van der Plas, BBB.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Voorzitter. Ik begrijp dat BBB niet genoemd is als voorstemmer bij de motie op stuk nr. 437 over de genocide onder punt 36, de stemmingen over moties ingediend bij het tweeminutendebat NAVO. Misschien kunt u dat even nakijken.

De voorzitter:

Wel genoemd.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Wel genoemd? Dank u. Dat scheelt weer een hele hoop gedoe op sociale media.

De voorzitter:

Ik zal het nog even zeggen: voor. Dan gaan we naar de motie op stuk nr. 68. We zijn er bijna! Laatste pagina. Wie zei: geen speech? O, nou zeg. Wat onaardig!

In stemming komt de motie-Kuzu (35207, nr. 68).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Brekelmans (35207, nr. 69).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Brekelmans c.s. (35207, nr. 70).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Staaij (35207, nr. 71).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van Volt, DENK, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, de VVD, de SGP, BBB en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sjoerdsma/Brekelmans (35207, nr. 72).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Eppink (35207, nr. 73).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dassen c.s. (35207, nr. 74).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Lee/Piri (35207, nr. 76).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, de PVV en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Mevrouw Koekkoek.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Heel ver terug, voorzitter. Wij wensen geacht te worden tegen de motie-Madlener op stuk nr. 649 (27625) te hebben gestemd.

De voorzitter:

Dank u wel. We zullen dit opnemen in de Handelingen.

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze stemmingen. Ik heb zoals te doen gebruikelijk toch een speech. Ik had er twee voorbereid, een korte en een lange. Maar het is nog een lange, of er moet tijdens mijn speech iets gebeuren. Ik hoop dat u nog even de aandacht kunt opbrengen. Ik heb ook alle moties voor u in stemming gebracht. Dus ik hoop dat er nog even geduld is. Ik dank ook de minister voor haar aanwezigheid hier.

Voordat we naar huis gaan en elkaar na het reces of misschien iets eerder in deze zaal treffen, wil ik natuurlijk een paar inhoudelijke woorden tot jullie richten.

We hebben een druk en bewogen parlementair jaar achter de rug. Op het moment van het uitspreken van deze toespraak kan ik zeggen: het bewogen zijn is nog niet voorbij. We hadden dit jaar debatten over stikstof, het niet-landbouw-akkoord en de toeslagen, en we hadden het debat over Indonesië 1945-1950. Allemaal onderwerpen die mensen in het land direct raken. Ik kan natuurlijk nooit compleet zijn op dit tijdstip. Vandaar de keuze om een paar debatten te noemen. Natuurlijk doet deze opsomming ook geen recht aan al het werk dat verricht is in deze zaal, in de commissies en in de werkgroepen. Daarom gooi ik het dit jaar eens over een andere boeg.

Ik wil jullie vanavond vooral complimenteren voor alle initiatieven die de Tweede Kamer heeft ontplooid om burgers nog meer bij haar werk te betrekken. Natuurlijk, alles wat wij hier bespreken of besluiten gaat over mensen thuis. Die verantwoordelijkheid rust als vanzelf op onze schouders. Er wordt vaak gezegd dat we als volksvertegenwoordigers te ver afstaan van de mensen thuis en dat de kloof groot is. Maar als ik terugkijk op dit jaar kan ik niet anders dan concluderen dat we misschien wel meer dan ooit mensen hebben betrokken bij ons werk, niet alleen als individuele leden of als fracties, maar ook als Tweede Kamer.

Zo presenteerde de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen haar rapport in Zeerijp, dicht bij de mensen die het raakt. We hadden onze jaarlijkse grootste burgerpanel in mei, de V-100, waarbij we traditiegetrouw mensen vragen ons te helpen de verantwoordingsstukken te controleren en ons te helpen om vragen te formuleren. Verschillende groepen zijn de Kamer al te hulp gesprongen: mbo'ers en wetenschappers en, dit jaar, de lokale journalisten. Dit jaar is ook het besluit genomen om te gaan experimenteren met een nieuw burgerforum over klimaat. En hier in de plenaire zaal was er het burgerinitiatief Abortus is geen misdaad. We namen zo'n 130 petitie's in ontvangst. We hadden in juni een open dag in het kader van Rondje Rechtsstaat. Joris Thijssen en ikzelf hebben toen mooie gesprekken gevoerd met heel veel mensen. Donderdag 2 november — ik hoop dat het in de agenda staat — hebben we weer een open dag, want dan staan we stil bij de Grondwetsherziening uit 1848.

En dan nog een aantal mooie cijfers over alle offline- en onlinebezoekers. We ontvingen in B67 dit jaar 104.000 bezoekers, en we willen er nog meer enthousiasmeren in dit pand. Sinds dit jaar worden onze bezoekers ook getraceerd op een mooie nieuwe tentoonstelling in de Statenpas-sage. Onze website tweedekamer.nl werd in 2022 ruim 10 miljoen keer bezocht. Debat Direct wordt gemiddeld 11 miljoen keer per jaar bezocht; dat was in 2017 nog slechts 80.000 keer. Echt iets waar we trots op kunnen zijn. We zijn echt een kijkcijferhit, niet alleen op sociale media, maar ook echt met onze onlineactiviteiten, op een andere manier.

En dan onze jongeren, onze toekomst. Er waren natuurlijk het jaarlijkse Kindervragenuur, het Nationaal Jeugddebate en alle rondleidingen van ProDemos. Het is fantastisch om elke keer dagelijks weer de pubergeluiden in de Statenpas-sage te horen, hen enthousiast te zien zwaaien voor de ruiten van de commissiezalen, en ook de jonge neuzen te

zien tegen de ruit van de plenaire zaal, als ze kijken naar onze educatieruimte. Petra de Koning viel dat laatst ook al op. Deze Binnenhofwatcher van NRC schreef daarover: "De schoolklas zit in een soort skybox, een soort afgesloten ruimte, schuin boven het kabinetshok. Dat in de vergaderzaal niemand hen kan zien of horen, hebben de leerlingen niet meteen in de gaten. Een groepje meisjes staat te zwaaien en te gillen: 'Jesse! Jesse Klaver! Kijk mij aan, alsjeblieft. Kijk in mijn ogen'."

(Hilariteit)

De voorzitter:

En tussen alle bedrijven door ontvangen Kamerleden natuurlijk ook zelf schoolklassen, of lopen er scholieren een dagje mee met een Kamerlid. Zo heb ik samen met de heer Omtzigt een groep scholieren, bijvoorbeeld die van het Bonhoeffer College uit Enschede, mogen ontvangen. En deze week was nog de Raad van Kinderen bij ons op bezoek, een initiatief van mevrouw Kat. De stem van de jeugd klinkt dus goed door in deze Kamer. En dat is ook een mooi bruggetje naar het nieuwe project Brief aan de Kamer. We hebben inmiddels honderden brieven ontvangen van scholieren die ons iets mee willen geven. Dus mocht u deze zomer nog iets willen lezen, ik heb alle brieven aan u gemaild. De meet-and-greet met een aantal briefschrijvers in juni was ook een groot succes: er waren meer dan 50 jongeren die scherpe vragen hebben gesteld aan de aanwezige Kamerleden. En niet te vergeten: de vele, vele, vele selfies die gemaakt zijn van Joba, Kauthar, Ernst, Julian, Ingrid, Caroline en Sjoerd.

Dan de parlementaire journalisten, die vandaag helaas niet op de publieke tribune zitten. We weten denk ik allemaal wel waar ze zijn. Ook zij dragen natuurlijk iedere dag een steentje bij in dit huis om de mensen dichterbij ons nieuws te brengen. Ik wil ook stilstaan bij de column van Aaf Brandt Corstius in de Volkskrant. We hebben naast de Binnenhofwatchers tegenwoordig ook een heuse vragenuurwatcher. Voor deze toespraak zoek ik ook altijd naar momenten voor wat meer vermaak, maar Aaf Brandt Corstius maakt het wel heel erg gemakkelijk door iedere week een column te schrijven. In de wekelijkse column voor de Volkskrant over ons mondelinge vragenuur komen namelijk de meest interessante debatstijlen voorbij. Ik noem twee pareltjes. Er zijn er heel veel, dus het was lastig kiezen.

"We schakelen over naar het vuilnis van Rome dat (...) elke week per trein afgevoerd zal worden naar Amsterdam, alwaar het verbrand zal worden. Erik Haverkort van de VVD ziet een 'Romeinse rookpluim' boven Amsterdam ontstaan waar voortaan, volgens hem, 'pizzadozen en pastablikjes' zullen worden verbrand. Pastablikjes? Het is het vragenuur, maar je blijft achter met zoveel vragen."

En dan: "Caroline van der Plas stelt vragen over de wolf in Nederland (...) 'Ik heb een sjaal om', zegt Caroline van der Plas, en ze ontvouwt de brede sjaal. 'Ik draag vaak sjaals. En dit is een sjaal met de moeflon erop.' Dramatische pauze. 'Op de Veluwe zijn ze allemaal opgevreten.'"

Zo zijn er nog heel veel meer. Ik hoop dan ook dat ik voor de kersttoespraak ook nog gebruik kan maken van deze input.

Alle gekheid op een stokje, ik rond serieus af. Lees de brieven van de kinderen goed. Ze maken zich zorgen over de dure boodschappen, de natuur en of ze ooit een betaalbare woning kunnen vinden. Ook kregen we veel brieven over zorgen over de mentale gezondheid van jongeren. Ze zijn de volgende generatie. Neem hen serieus.

Nu terug naar onze generatie. Het was een druk en bewogen jaar. Ook onze mentale gezondheid is belangrijk. Rust goed uit. Neem een beetje gas terug. Dank aan u allemaal en in het bijzonder natuurlijk aan onze ambtelijke diensten, die ons werk mogelijk maken en ook dit jaar weer heel hard hebben gewerkt.

(Geroffel op de bankjes)

Een heel goed reces iedereen.